

HEIDE HINTERTHÜR: 'TEXTUUR IS EIGENLIJK BOUWEN MET LICHT'

Heide Hinterthür van Topaz Architecten Amsterdam houdt zich al vele jaren intensief bezig met de invloed van kleur en textuur op vorm en ruimte.

Op kleine schaal voor interieurs, op grotere schaal voor stedenbouwkundige ontwerpen. Textuur is de meest opvallende eigenschap van de nieuwe verfsoort Alpha Tacto. Daarom vragen we Heide Hinterthür het architectonische begrip 'textuur' wat nader toe te lichten.

Heide Hinterthür: 'Ik behoor tot een generatie van aan de TU Delft opgeleide architecten die tijdens hun studie voornamelijk bezig waren met de ruimtelijke concepten van gebouwen. Wat de toegepaste materialen kunnen doen met een ruimtelijk concept kwam nauwelijks ter sprake. Terwijl voor mij het kiezen van de juiste materialen en daardoor het kiezen voor kleuren en texturen, een integraal aspect is van het ontwerpproces.

Voor iedereen die zich bezighoudt met kleur is het belangrijk te beseffen dat textuur en materiaal onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Je moet je bewust zijn wat de invloed is van de combinatie kleur, textuur en materie. Enerzijds kan je een verfhuid hebben die er dik bovenop ligt, als een film die niets verraaft van de ondergrond. Bijvoorbeeld een deur die strak in de glanslak staat en daardoor, op een bijna abstracte manier, alleen kleur is, zonder verwijzing naar z'n ondergrond.

Anderzijds kan je een muurvlak hebben met een poreuze ondergrond waar de kleur in de poriën is opgenomen en de textuur wel informatie geeft over de aard van de ondergrond. Textuur en materie zijn hier met elkaar versmolten. Het eerste voorbeeld doet niet onder voor het tweede. Beide kunnen een beoogd effect zijn. Het gaat erom wat je wilt bereiken en je moet dus weten hoe verschillende effecten de vorm beïnvloeden.'

Kiezen voor textuur

'De introductie van een verfsoort waarmee je ook een textuur kan creëren, past in een bredere trend. Was voorheen bij het ontwerpen de aandacht gericht op de keuze van de kleur, de laatste tijd is het besef ontstaan dat ook de keuze van de textuur van belang is. Daarom was ik wel nieuwsgierig naar die nieuwe 'viltverf', zoals een collega het noemde. Een interessant aspect is dat de textuur van het opper-

vlak ontstaat door de wijze van aanbrengen. Moholy Nagy, docent vormleer aan het legendarische Bauhaus, noemde dit "faktuur", in de betekenis van makelij, het met de hand vervaardigen. In zijn boek *Von Material zu Architektur* omschreef hij de faktuur als "de waarneembare sporen van de bewerking van het oppervlak". De verschillen in texturen ontstaan dus door de verschillen in bewerkingen. De textuur is als het ware de handtekening van de schilder.'

Textuur beïnvloedt kleur

'Bij vlakken met een duidelijke textuur is de hoek van de lichtval van grote invloed op de kleur. Wordt het oppervlak van voren aangelicht dan zie je een egale kleurtoon. Bij strijklicht gaat het reliëf meespelen. Dat wordt dan duidelijk zichtbaar. Door de hoogteverschillen ontstaan schaduwen die de kleur een zwarte contour geven. Wand en in dezelfde textuur zijn uitgevoerd maar haaks op elkaar staan, zullen onderling een andere kleurindruk geven. De ruimte zal tijdens de dag voortdurend van kleur en helderheid veranderen. Overigens beschouw ik dat juist als een kwaliteit.

Ik ben op verschillende schaalniveaus met kleur en textuur bezig. Van oorsprong heb ik me vooral beziggehouden met interieurs, dat doe ik overigens nog steeds. De kennis van de materialiteit van het detail die ik daarmee heb opgedaan, zet ik ook in op het schaalniveau van de stedenbouw. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als je met een bepaald bouwelement een hele straatwand uitvoert; wat is het effect van de herhaling?'

'Als ik word gevraagd een kleurplan te maken wil ik in een zo vroeg mogelijk stadium bij de plannen betrokken worden. Een kleurschema, of een textuurschema, mag niet op het laatste moment als een sausje over het ontwerp worden gegoten. Het is een wezenlijk onderdeel met grote gevolgen voor het uiteindelijke resultaat. Naast ontwerper ben ik ook werkzaam als adviseur, toegelegd op het waarnemen en analyseren van ruimtelijke aspecten van de gebouwde omgeving. De vraag naar kleur komt veelal voort uit de vraag naar meer kwaliteit.'

Verschil tussen frontaal en overhoeks aanzicht van het gevelvlak: De terugliggende kleuraccenten ter plaatse van de voordeuren verdwijnen in het overhoekse aanzicht, het gevelreliëf treedt sterker naar voren.

Schetsen: Heide Hinterthür. Getekend in het kader van het onderzoek 'Kleur Rotterdam' – over de stedenbouwkundige dimensie van kleur in Rotterdam, in opdracht van dS+V Rotterdam en het Stimuleringsfonds voor de Architectuur, in samenwerking met Els Bet, stedenbouwkundige Den Haag.